

1. Odpoveď ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky M. Lubyovej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky O. Žarnaya podanú 24. apríla 2019 vo veci otázok v súvislosti posudzovaním bezúhonnosti pedagogických a odborných pracovníkov, riaditeľov škôl a školských zariadení

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VĚDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Martina Lubyová
ministerka

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 05-06-2019		
Číslo spisu: PREDS-344/2019		
Listy: 4/5	Prílohy: 1	
RZ	ZH	LU

Bratislava ^{20.} mája 2019
Číslo: 2019/11101:2-A1810

Vážený pán poslanec,

k Vašej interpelácii zo 17. apríla 2019 vo veci kontinuálnej bezúhonnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov vrátane riaditeľov škôl a školských zariadení, ako jedného zo základných predpokladov výkonu ich práce, uvádzam nasledovné:

1. Kto a v akej miere má v súčasnosti reálny kompetenčný i sankčný dosah na zriaďovateľov, aby boli podmienky kontinuálnej bezúhonnosti splnené u riaditeľov škôl a školských zariadení bez výnimky?

Podľa § 3 ods. 7 písm. a) a e) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“): „Zriaďovateľ odvolá riaditeľa

- a) ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- e) na návrh hlavného školského inšpektora.“

Podľa § 3 ods. 17 zákona č. 596/2003 Z. z.: „Zriaďovateľ odvolá riaditeľa z dôvodu podľa odseku 7 písm. a) alebo písm. e) najneskôr do 30 dní odo dňa, v ktorom došlo k rozhodujúcej skutočnosti. Zriaďovateľ odvolá riaditeľa z dôvodu podľa odseku 7 písm. b) alebo písm. c) najneskôr do 15 dní odo dňa, v ktorom sa príslušná rada školy vyjadrila, alebo najneskôr do 15 dní od uplynutia lehoty podľa odseku 9.“

Podľa § 12 ods. 3 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z.: „Hlavný školský inšpektor predkladá zriaďovateľovi po zistení závažných nedostatkov návrh na odvolanie riaditeľa.“

Podľa § 37a ods. 5 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z.: „Ministerstvo (školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky) uloží pokutu od 1 000 eur do 10 000 eur zriaďovateľovi, ktorý neodvolá riaditeľa v lehote podľa § 3 ods. 17.“

Z uvedených ustanovení vyplýva, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) a hlavný školský inšpektor majú kompetenčný aj sankčný dosah na zriaďovateľov, ak zriaďovatelia porušia povinnosti vyplývajúce z vyššie citovaných ustanovení, pričom ministerstvo školstva môže uložiť zriaďovateľovi pokutu. Uvedená sankcia sa pritom môže vzťahovať aj na nesplnenie povinnosti zriaďovateľa odvolať riaditeľa školy, ktorý bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, alebo ktorého navrhol odvolať hlavný školský inšpektor pri zistení iných závažných nedostatkov.

2. Ako ministerstvo bude legislatívne riešiť problém nedodržiavania kontinuálnej bezúhonnosti pedagogických a odborných pracovníkov, obzvlášť riaditeľov škôl a školských zariadení, v slovenskom školstve?

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 317/2009 Z. z.“): „(2) *Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec je povinný oznámiť zamestnávateľovi bez zbytočného odkladu podanie obžaloby na jeho osobu vo veci spáchania úmyselného trestného činu alebo trestného činu spáchaného z nedbanlivosti podľa odseku 1. Zamestnávateľ až do právoplatného rozhodnutia súdu pozastaví výkon pedagogickej činnosti pedagogickému zamestnancovi alebo výkon odbornej činnosti odbornému zamestnancovi, proti ktorému bola podaná obžaloba pre spáchanie úmyselného trestného činu alebo pre spáchanie trestného činu z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti a jeho ďalšie pôsobenie v zamestnaní by ohrozovalo riadny výkon pedagogickej činnosti alebo riadny výkon odbornej činnosti.*“.

Podľa § 8 ods. 1 písm. h) zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov: „Zamestnanec je povinný
h) *oznámiť zamestnávateľovi, že bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo že bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo že jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.*“.

Podľa § 81 písm. g) Zákonníka práce: „Zamestnanec je povinný najmä
g) *písomne oznamovať zamestnávateľovi bez zbytočného odkladu všetky zmeny, ktoré sa týkajú pracovného pomeru a súvisia s jeho osobou, najmä zmenu jeho mena, priezviska, trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, adresy na doručovanie písomností, zdravotnej poisťovne, a ak sa so súhlasom zamestnanca poukazuje výplata na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, aj zmenu bankového spojenia.*“.

Podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 317/2009 Z. z.: „*Predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti sú ... b) bezúhonnosť.*“.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z.: „*Za bezúhonného sa na účely tohto zákona považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti.*“.

Bezúhonnosť sa preukazuje pred nástupom do zamestnania výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace. “.

Podľa § 6 ods. 2 prvej vety zákona č. 317/2009 Z. z.: „Predpoklady uvedené v odseku 1 musí pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec spĺňať po celý čas výkonu pedagogickej činnosti alebo výkonu odbornej činnosti. “.

Podľa § 63 ods. 1 písm. d) prvého bodu Zákonníka práce: „Zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov, ak zamestnanec nespĺňa predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce. “, pričom nesplnením predpokladu je v prípade pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca aj strata bezúhonnosti v rozsahu podľa zákona č. 317/2009 Z. z., teda vo vzťahu k úmyselným trestným činom alebo nedbanlivostným trestným činom spáchaným v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti (resp. pracovnej činnosti).

Podľa § 68 ods. 1 Zákonníka práce: „Zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer výnimočne a to iba vtedy, ak zamestnanec

- a) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin,*
- b) porušil závažne pracovnú disciplínu. “.*

Dávame zároveň do pozornosti skutočnosť, že 10. mája 2019 bol Národnou radou Slovenskej republiky schválený nový zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudne účinnosť 1. septembra 2019, kde je otázka bezúhonnosti upravená nasledovne:

Podľa § 9 ods. 1 písm. b): „Predpoklady na výkon pracovnej činnosti sú ... bezúhonnosť. “.

Podľa § 15 ods. 1 a ods. 5 až 8:

„(1) Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za

- a) obzvlášť závažný zločin,*
 - b) úmyselný trestný čin proti životu a zdraviu, úmyselný trestný čin proti slobode a ľudskej dôstojnosti, úmyselný trestný čin proti rodine a mládeži, úmyselný trestný čin proti majetku, úmyselný trestný čin všeobecne nebezpečný, úmyselný trestný čin proti republike, úmyselný trestný čin proti poriadku vo verejných veciach, úmyselný trestný čin proti iným právam a slobodám, úmyselný trestný čin proti mieru a ľudskosti, úmyselný trestný čin terorizmu a extrémizmu, úmyselný trestný čin vojnový alebo*
 - c) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti priamo pri výkone pracovnej činnosti.*
- (5) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný oznámiť zamestnávateľovi bezodkladne vznesenie obvinenia voči jeho osobe vo veci spáchania trestného činu podľa odseku 1.*
- (6) Zamestnávateľ až do právoplatného rozhodnutia súdu môže pozastaviť výkon pracovnej činnosti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý oznámil vznesenie obvinenia voči jeho osobe podľa odseku 5 alebo ak sa zamestnávateľ inak dozvie o*

vznesení obvinenia voči pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi vo veci spáchania trestného činu podľa odseku 1.

(7) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný oznámiť zamestnávateľovi bezodkladne podanie obžaloby na jeho osobu vo veci spáchania trestného činu podľa odseku 1.

(8) Zamestnávateľ až do právoplatného rozhodnutia súdu pozastaví výkon pracovnej činnosti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý oznámil podanie obžaloby na jeho osobu podľa odseku 7 alebo ak sa zamestnávateľ inak dozvie o podaní obžaloby na pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca vo veci spáchania trestného činu podľa odseku 1. “.

Z uvedených ustanovení a z odpovede na otázku č. 1 vyplýva, že nie sú potrebné žiadne ďalšie legislatívne zmeny z dôvodu, že v súčasnosti existuje účinný postup, na základe ktorého môže ministerstvo školstva zriaďovateľov pri nedodržaní povinností vyplývajúcich z právnych predpisov (týkajúcich sa aj nedodržania podmienky bezúhonnosti riaditeľa alebo iného pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca) sankcionovať, ako aj postup, na základe ktorého má zamestnávateľ právo a súčasne povinnosť ukončiť pracovný pomer so zamestnancom, ktorý bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin alebo trestný čin spáchaný z neobľahosti priamo pri výkone pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti (resp. pracovnej činnosti) alebo porušil závažne pracovnú disciplínu.

Zamestnávateľ má právo aj na to, aby dal pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi výpoveď, ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec prestane spĺňať predpoklady ustanovené zákonom č. 317/2009 Z. z. (t. j. aj predpoklad bezúhonnosti). Zamestnávateľ môže od pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca požadovať výpis z registra trestov, a posúdiť na základe obsahu odsudzujúceho rozsudku, ak ho má k dispozícii, či neobľahostný trestný čin pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca bol spáchaný pri výkone pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti (resp. pracovnej činnosti) alebo nie.

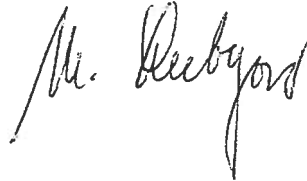
3. Ako ministerstvo do vykonania legislatívnych zmien mieni zabezpečiť, prípadne aj v spoluprácu s inými ústrednými orgánmi štátnej správy, aby nedochádzalo k obchádzaniu, či nedodržiavaniu zákonných podmienok kontinuálnej bezúhonnosti u riaditeľov škôl a školských zariadení, ale aj u pedagogických a odborných pracovníkov v školstve?

Vzhľadom na to, že legislatívne zmeny nie sú z dôvodov uvedených v odpovediach na otázky č. 1. a č. 2. potrebné, ministerstvo školstva bude naďalej zabezpečovať dodržiavanie podmienok bezúhonnosti u vyššie uvedených pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov spôsobom uvedeným v zákone č. 596/2003 Z. z. a v súvisiacich právnych predpisoch.

Okrem podnetov zo strany hlavného školského inšpektora ministerstvo školstva prešetruje aj podnety iných fyzických osôb a právnických osôb týkajúcich sa porušenia zákonov v oblasti

škoolstva vrátane vybavovania sťažností a petícií, ktoré poukazujú na porušenie právnych predpisov, a to na základe zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov a zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov.

S úctou

Handwritten signature in cursive script, appearing to read "M. Rebyzov".

Vážený pán
Oto Žarnay
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:
Andrej Danko, predseda Národnej rady Slovenskej republiky